

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Órhaszóban peróra 5 fr.
Nagyobb terjedelmű, mint az előző...

A rendpart.

Thiers üzenete, melyet a nemzetgyűléshez intézett, s mely lapunkban táviratilag érintve volt, a sorok közt a monarchicus reactio caelzását engedni kíván.

Alig neveztetett ki a Franciaország elnökének, mint a sept. 4 én kiáltott, s látszólagosan a nemzetgyűlés által is elősmert szabad államnak elnöke azon kérdést veti fel: hogy Franciaország mint monarchia, vagy mint köztársaság akar-e rendezkedni.

Teljes és feltétlen egyetértés közté és a nemzetgyűlés közt, a köztársaság elnökévé lett kineveztetést meg előzött jelenetekből következtetve alig lehet. Talán így a maga számára indította meg a monarchicus cselzővénnyek? Vagy inkább egyetért a többséggel azon ohajtásában, hogy a köztársaságot megbuktassa, s e mellett neki saját tervei vannak a korona kinek fejére tételére nézve, mely az ultracatholicus-legitimus parlamenti többség hajlamaival talán nem áll eléggé önhangzásban?

Hogy Thiersnek minő czéljai vannak, azt üzenet: eléggé mutatja. „A háziasság esendébe!” mondja az, „az ország érülete nyilaskozik: ott lehet meg tudni, mit érez és mit gondol.”

Tehát a nyilvánosság foruma előtt, a lázban levő városok utcáin, s a népképviselőknek a köztársasági kormányformát látszólagosan megerősítő határozataiban, ezen hang eddig nem nyilatkozott! Az országának valódi többségét még csak ezen-tul kell meghallgatni.

Es mily könnyen felismerhető azon kormányforma, mely felé most a köztársaság legelső hivatalnokai hajlik, kinek leg-több igyekezetének kellene lenni a köztársaság megszilárdításának munkálkodni. Jelenlegi fontos állásában egyetlen szóval nem lenne szabad Franciaország köztársasági jövője telett kétségessékedést idézni elő.

E helyett azt kérdézi önmagától, vajon nem jobban cselekedné-e az ország ha dicsteljes ezerevés hagyományaihoz visszatérné, mely a francia királyság történetét képezi, „a helyett, hogy magát a ragadó folyamárnak átengedné, mely máj napon az emberi társadalmat egy ismeretlen jövő felé hajtja. Hát nem a royalismus legkézzelfoghatóbb nyelvezete ez?

caesárság utját egyengették, melynek aztán egyideig a decemberi napok alatt a párt egyik másik tagja áldozata lón, hogy később aztán a bonapartismussal ha csak részleges békét is köthesenek.

Most azon veszély merült fel, hogy a köztársaság elnökének üzenete a royalistáknak valóban jelül fog szolgálni, hogy egész Franciaországban helyi reactioakat szervezzenek a köztársaság ellen.

A megyei képviselőknek, főleg az úgynevezett főtanácsosoknak az állami teje jelentékeny intést adott.

Most mintegy felvannak hiva, hogy az ország köztársasági központját, kívülről szétrombolják. Ha bonyodalomra, erőszakos öszelteközésekre kerül a dolog, akár a köztársaságoknak most már felkeltett aggodalmjai, akár a vidéken történő monarchicus kísérletek folytán, mindez Thierst, egyesenes Thierst fogja terhelni.

Ó idezte elő üzenetével a reactio sötét szellemeit, s ezek meg is kezdték fondorlataikat Franciaországban, melynek, hogy felüldüljön, oly nagy szükségére lett volna a nyugalomra, békére, s most az Thiers árulása folytán ismét ki lesz téve a belviharoknak.

Ha most a nemzetgyűlés december 12-én napvilágra csak a 25-ös felügyelő bizottság marad együtt, még azzal növekszik a veszély, hogy ezen a nemzetgyűlés royalisticus többségéből alkotott testület még előmozdítandja a reactio igyekezetét.

Ez annyival könnyebben megtörténhetik, mert a tábornokok közt nem egy van ki Monk szerepét ohajtáná játszani.

Igy Thiersnek és más volt monarchistáknak politikája, mely államot adott mákedetben a commune képtelensége, s annak rettenetes következményei, uoet másodsorúként azon utra, melyen haladva, Franciaország igen könnyen ismét a polgárháború iszonyaiinak eshetik martalekálni.

hogy igényeinek illetően formulázására indítsa a cseh országgyűlést ezel az államjogi actio az azon irányban terelje, a melyre azt a reichsrath is ismételve vezetni igyekezett.

Majd hangsúlyozza az illető lap azon kirívó ellentétet, mely a csehnek képviselőknek kimaradási határozata s nyilatkozatának azon pontja közt létezik, a melyben azt állítják, hogy a belzavarok megoldására áldozatokra is készek, a midőn épen alkalmuk nyílnék áldozatkészségüket bizonyítani.

Az „Abendp.” kiemeli, hogy az illetőket az alkotmányra tett takkijuk, egyenesen kötelezi is az országgyűlés tanácskozásában való részvételre, hogy ott az alkotmányserü jogokat törvényesen védjék, melyek a csász. leirat által csak újabb ünnepélyes felavatást nyertek.

Végül visszatér az azon vádat, hogy a kormány az alkotmányt félre dobni s korlátait szétörtöni akarja. A kormányra nézve áll ma is, mint fellejtőnek pillanatában programjának ezen mondata: „A fennálló alkotmányjog, melynek folytonossága meg nem szakítható andkél, hogy az egész közjogot valóságos chaosná ne változtassa: ez azon alap, melyen a kormány áll.”

A P. Naplóban vesszük át a következő sorokat: (Kerkápoly miniszter és a magyar lapok.) A fővárosi magyar közönség iránti kötelességünk parancsolja, hogy egy különös ténylet fölémlítsük. E tény pedig az, hogy Kerkápoly pénzügyminiszter, az egykori magyar publicista és magyar tanár, ma magyar miniszter korában, mint látszik, különös súlyt fektet arra, hogy a magyar képviselőházban telet elterjesztésért a fővárosi közönség először a német lapokból ismerje meg. Mert csak ily felfogásból magyarázható meg, hogy mi expozéját a német lapoknak oly időben küldte meg, hogy mindkét német Lloyd már az esti kiadásban közölheté, a „P. Napl” ellenben csak 1 1/2 kor vette, midőn már nem áll hatalmukban esti kiadásunk számára kiszélesíteni, más esti magyar lapoknak pedig, mint halljuk, az egyáltalában nem is küldetett meg. E tény ellen nem volna semmi kifogásunk, ha a két „Lloyd” Kerkápoly miniszter hivatalos közlése nélkül akarna tekintetű, vagy ha miniszter intézkedett volna arról, hogy a német lapokkal egyidejűben bármely más magyar lapakár rendkívül esti kiadásban közölhesse elterjesztését.

De midőn azt látjuk, hogy egy magyar miniszter kiváló ambícióját helyezi abban, hogy a fővárosi közönség először is németre fordítva olvassha azt, a mit ő a magyar képviselőházban magyarul mondott; midőn ebből azt tapasztaljuk, hogy egy volt magyar publicista nem restelt a fővárosi leghathatóság germainizatorai sorában helyet foglalni, az a magyar érdek és journalistika ellen elkövetett oly botránynak kell tartanunk, mely telett indignatiónkat nyilvánította, azt egyezersmind az e részben bizonyára solidaris összes magyar lapársaink figyelmébe ajánljuk (Ere az ung. Lloyd szavát adja, hogy ő sem kapta előbb a kérdésbeni kimutatást, mint a többi lapok, de midőnban volt ez lefordítási és közölni esti lapjában is. Ezen nyilatkozat kiment Kerkápolyt.)

Gr. Széchenyi Ödön tegnapelőtt a sopronmegyei Kapuvártól egyhangyul orsz. képviselőnek megválasztott. A gróf jobboldali jelölt volt, s nem rég a ráczkevei kerületben közéletét programjában azt mondja, hogy a nemzetgazdasági reformokra fekteti a füsült; a kormányban szemben a lehetőleg független álláspontot fogja elfoglalni.

Uj báró. Pest, Buda és Ó Buda egykori birhedi rendőrgazdájá, Protzman lovag legközelebb báró rangra emeltetett. A W. Ztg. követeleg tudatja és tény: „Ő császári és apost. királyi felsége sajátkezűleg áldott okmányban a csász. és külügy. miniszterünne osztályának nyugalmazott udvari és miniszteri tanácsosát ostangit Protzman József lovagot, mint a második osztályú vaskorona rend vitézét a rendi szabályai értelmében a báró rangra emelni méltóztatott.”

Éljenek a h-dorogi oroszok! (i. ly.) A hazánkban élő idegen ajku nemzetiségek az utóbbi huszonhárom év alatt csak gyászok lapokkal szaporított a hon történelmének könyveit. A Kárpátoktól le az Al-Dunáig — a szabadságharc lángelkű dalnoká szerint — megtépette, véres blokkokkal, elhagyatva állott a magyar.

Még a legújabb időben is, midőn már magyar kézben villogott a kormánypálca, az elnemzetietlenülés esebes árként pusztított sorainkban.

Ugyanis, már a régebbi időben történt, hogy a dorog-rédeki gör. kath. H. Dorogon egy népes gyűlésben kimondták az egyház reformálásának szükségét.

És miben állana ez újítás? Alakítsassék a Bihar, Szabolcs, Szatmár-megyék és a Hajdúság magyar ajku görög kath. lakosai részére egy magyar püspökség, melynek székhelye legyen Dorog.

Továbbá legyen az egyház nyelve e püspökségben — a magyar.

Végre a napi évi egyesítessék a többi keresztény felekezetet bevett számításával, hogy így az ünnepek is egy és ugyanazon napra eszenek.

Ezen nagy eszmék előharcosai a hajdudorogi oroszok.

Valóban alig tűnhetne fel előttünk lélekemelőbb jelenés, mint a hazánkban élő orosz nemzetiségű magyar polgárok magyarosodási mozgalmá. A hazai történelmi muzeuma fényes betűkkel fogja a tényeket feljegyezni.

Ime, a kis Tordamegyéről azt gondoltuk volna, hogy még vízse most tud zavarni, és most számokkal opponál a kormány ellen. Ugyanis, van itt mintegy 600 bizottsági tag, s a virilis szervezési javaslat tárgyalására összehívulték — 40-en. Éles guay ez a népszerűtlen gyűlésre nézve, mely a kormányának bizonyára nem terem illatos virágokat.

Vas megye e elhatározás, hogy a közigazgatási járási tisztviselő a kijelölt székhelyeken lakjanak, a szolgabírák mellé segédszemélyzet alkalmaztatik; a tisztviselők munkáját tul nem halmoztatnak. Az árvaszek hatáskörének megállapításánál azon határvonal, mely a bírói és közigazgatási árvaszeket elválasztja, világosan kiüntetett, s árvaszintár állítottak fel.

Kövárvidéken sem lakber, sem utazási átalány nem hozott javaslata. Az állandó választmány 16 tagból áll, kik közül 3 a legtöbb adót fizetők sorából, 8 pedig a választó közönség választottjából kijelölés nélkül választatik; a választmány 4 szakosztályra oszlik. A legtöbb adót fizetők névjegyzékében a legmagasabb adóösszeg 2650 ft. a legkisebb 57ft.

A tüzoltók ünnepe. — Pest, szept. 19. — * * * Az első magyar tüzoltók ünnepejét végezték. A jövő évi közgyűlés helye Sopron leend.

Ujdonságul ez is elég volna, ha nem tudnók, hogy e lapok olvasói érdeklődésüket a tüzoltói ügyek iránt.

Tegnap délután 9 órakor a bővdében közgyűlés tartott, melyet az öspöszsédél nyitott meg Széchenyi Ödön gróf, kiemelve, hogy e társulat akkor fogja czéjait tökéletesen elérni, ha az ország minden közönségében alakulni fog tüzoltók egylet. Tehát még sok van hátra!

Egyéb napi tárgyak után következtek az indítványok. A soproni főparancsnok indítványára elhatározott, miszerint kéresek fel a kormány, hogy a tüzoltók a postán és távirddal ingyen közlekedhessenek. Ugyanazon egyindítványozó, hogy a tüzoltóknak egyezésűs tételére megállított szavakat vegyessék fel, ilyenek: „vizgáz, sorakoz, víz, olaj a víz!” E haz a gróf főparancsnok azt kívánja elfogadtatni, hogy tüzoltókat átadóns riadó fúvassék. Elfogadtattott.

A jövő országos bizottságnak elnökül főparancsnok gr. Széchenyi választott, czenkivül még lesz tíz bizottsági tag. Ösi szokás szerint lakona zárta be az ünnepeket, mely délután 4 órakor tartottat a „Hungáriá”-ban. A tüzoltók itt neki tüzölték, s folytak tovább. Ma az esztendőproblémán huszonhárom fesskedő lépett versenyt (közülük több már jutalmat nyert egyből, u. m. Janek Lipescből, J. Naust Bécéből és Walsper Pestből). A verseny a kisebb kézi fesskendőkkel kezdett meg, 14 lányi szívtől és 33 lányi fesskendőtől alkalmat adott minden versenyző gépre. Az érte szél dacára a próba áll esett eszközkök mindnyájan 80 lábnyi hosszabb vízszinten és 40 lábnyi magasabb függvényesugarat lovettek. Azután a kocsifesskendőkre következett a sor; itt természetesen különféle horderejű eszközök versenyeztek, hanem szakértők vélemény szerint mind kitűnők. Döntőnára maradtak a nagy gépezetek leszerelési fesskendők.

TÁRCZA.

AZ EMBERVADÁSZ

A VILAGTALAN.

— Francia regény —

írta: Gonzales Emanuel.

Folytatás.

A biztos és legényei feszült figyelemmel hallgattak, mert azt hitték újabb vadnyomra akadtak.

szinpadni lovagnak büszkeségével csapta azt fején félre.

Az embervadászt lesújtó tekintet érte. — Mikor ön koromába berontott, — szolt Gertrud, — ostorral fenyegetett, hogy senki be ne bocsásson. Ön most ezt a derék lovagot nem csak címzől és nevértől akarta megfosztani, de még megis becstelenséget íránta való illetlen magaviseléstével.

gényeim, ebeit lepuskazzák. Ha egyszer testőreit ártalmatlanná tesszük, egy férfi legyőzése hétf ember mindenkor elegendő.

Az ögróf elhalványodott midőn látta, hogy dacz esetében kutyái oly szomorú végezt érnek.

— No már megint nemsi becstelenségre hivatkozik, — jegyzé meg Gilbert, fejrázva. — Ez az ember nincs eszenél. Már én csak akkor bízom az ön szavaiban, ha meg lesz köztöve.

— Megkötözve! Én megkötözve? Ezt már soha sem fogom megtűrni! — ordított fel az ögróf.

— Már ismét a téboly kerülgeti! No csak jól őrizték, nehogy valami bolondot osekedjék.

Gilbert ur intására fölémlített szuronyos fegyvereiket.

Gertrud azonban ráismert a sánta Gervais ut arcára.

— Nos hát kétkednek e még a mondtak igazságán? — kérdé Langallerie diadalmosnyal.

Az ögróf előtt ama gondolat, hogy a küzdelemben ő lesz a leggyőzött, keservesebb volt, mintha őt tolvajjással, zsébmetszéssel estb. vádolták volna. Füttyentésére az ebek rögtön mellette termettek.

— Megálljatok! Megálljatok! — eszengett az ögróf.

— A legénység leereszté a fegyvereiket. Langallerie kebléből mázányi súly gördült le.

— Megadom magamat önnek uram. — szolt. — Csak vadasz örömet hagyja meg nálam. Becstelenségre esküszöm önnek, mint nem ember, hogy én azt támadásra nem használodom, sem megszókei kísérletet nem fogok tenni.

